

.....

Xornada

**Dos gabinetes de
ciencias dos
institutos históricos
aos clubs de ciencia e
o STEMbach**

.....

Consello da Cultura Galega
Santiago de Compostela
Mércores, 11 de marzo de 2020

A mediados do século XIX créanse os institutos de ensino secundario e dótanse de laboratorios de química e gabinetes de física e historia natural, un fito que permitiu implementar un ensino máis experimental nas aulas. Planetarios, espectroscopios, modelos anatómicos ou cristalográficos son exemplos da dotación de instrumentación e material pedagóxico. É importante subliñar a sinerxía entre os gabinetes e a biblioteca, cos seus tratados de física, compendios de matemáticas ou enciclopedias.

Existen en Galicia seis institutos históricos que, en conxunto, contan cun importante patrimonio arquitectónico, bibliográfico e científico que cómpre preservar e tamén dar a coñecer.

Aínda que na actualidade contamos con máis de douscentos institutos, que cobren todo o territorio, segue a ser necesario darlle pulo ás vocacións STEM (Ciencia, Tecnoloxía, Enxeñaría e Matemáticas), especialmente entre as rapazas. É nos anos de instituto cando as e os adolescentes toman as decisións importantes respecto das súas vocacións. Os clubs de ciencia proporcionan un escenario propicio para a investigación, a análise, o traballo colaborativo ou a implementación de solucións tecnolóxicas. O STEMBach crea nas ensinanzas postobligatorias unha canle directa coa universidade, posibilitando o desenvolvemento, individual ou en equipo, de traballos de investigación que facilitan a transición do instituto aos estudos superiores.

Dende o CCG queremos visibilizar nesta actividade, mediante experimentos e a exposición de traballos de investigación, o funcionamento dos clubs de ciencia e o STEMBach, salientando a implicación do corpo docente e a motivación do alumnado. Remataremos a xornada cunha visita guiada ao laboratorio e biblioteca históricos do vello instituto compostelán, no IES Arcebispo Xelmírez I, para ver in situ algunhas das xoias do noso patrimonio pedagóxico.

Programa

Sesión da mañá

10:00 horas

Inauguración

Rosario Álvarez, presidenta do Consello da Cultura Galega
Elena Vázquez Cendón, coordinadora da Sección de Ciencia, Tecnoloxía, Natureza e Sociedade do CCG

Javier Zunzunegui, coordinador da xornada

Manuel Portas, director do IES Xelmírez I

10:15 horas

Conferencia

Unha ollada aos gabinetes de ciencias do vello instituto de Santiago

Rafael Sisto, alcalde de Teo, docente de Física e Química e doutorado en Ciencias da Educación pola USC

11:00 horas

Traballos de investigación no eido do STEMbach

Alumnado dos IES Rosalía de Castro e Arcebispo Xelmírez I e II

Julia Taboada Martínez, asesora STEM da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional, Xunta de Galicia

Jesús Fidalgo, docente de Física e Química no IES Rosalía de Castro, Santiago de Compostela

Jose Luis Martín, docente de Física e Química no IES Arcebispo Xelmírez II, Santiago de Compostela

Teresa Varela, docente de Bioloxía e Xeoloxía no IES Arcebispo Xelmírez I, Santiago de Compostela

12:00 horas

Pausa

12:30 horas

Clubs de ciencia en acción: experimentos e actividades

Alumnado de catro centros de ensino con club de ciencias

José Benito Búa, docente de Matemáticas no IES Sánchez Cantón, Pontevedra

Javier Corbelle, docente de Física e Química no IES Arcebispo Xelmírez I

Javier Santiago, docente de Bioloxía e Xeoloxía no CPI dos Dices, Rois

José Viñas, docente de Bioloxía e Xeoloxía no IES David Buján, Cambre

14:00 - 14:30 horas

Experimentos na praza do Obradoiro

Sesión da tarde

16:00 horas

Visita guiada ao laboratorio e biblioteca históricos do IES Arcebispo Xelmírez I

Javier Corbelle, docente de Física e Química e responsable do laboratorio histórico

M.ª Jesús Mascareñas, docente de Xeografía e Historia e responsable da biblioteca histórica

Organiza

Sección de Ciencia, Tecnoloxía, Natureza e Sociedade (CCG)
Consello da Cultura Galega

Colabora

IES Xelmírez I

Coordina

Javier Méndez Zunzunegui

Lugar

Consello da Cultura Galega
Pazo de Raxoi, 2º andar
Praza do Obradoiro, s/n
15705 Santiago de Compostela
Tel.: 981 957 202 / Fax: 981 957 205

Inscripción

Máis información

www.consellodacultura.gal
difusion@consellodacultura.gal
Consulta os materiais en <http://consellodacultura.gal>

.....

Organiza:

Colabora

